

İşçi-Halk-Çevre Sağlığı Zinciri: Emekoloji Mücadelesinin Aciliyet ve İmkanları, Gündem ve Mücadele Alanları

Aslı Odman

@isigmeclisi gönüllüsü

www.isigmeclisi.org

akademisyen, msgsü şbp

www.asliodman.academia.edu

12.11.2022, Ankara

6331 SAYILI YASA'NIN 10. YILINDA TÜRKİYE'DE İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ

11-12 KASIM 2022

İnşaat Mühendisleri Odası - ANKARA
Necatibey Caddesi No: 57 Kızılay/ANKARA

1. GÜN - 11 KASIM 2022 CUMA

09:30-11:00

Programın Tanıtılması ve Açılış Konuşmaları

Dr. Metehan Akbulut

Açılış ve Programın tanıtılması

Numan Özcan

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)
Türkiye Ofisi Direktörü

Adnan Serdaroğlu

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları
Konfederasyonu (DİSK)

Şükran Kablan Yeşil

Kamu Emekçileri Sendikaları
Konfederasyonu (KESK)

Av. Erinç Sağkan

Türkiye Barolar Birliği (TBB)

Dt. A. Tarık İşmen

Türk Diş Hekimleri Birliği (TDB)

Emin Koramaz

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
(TMMOB)

Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı

Türk Tabipleri Birliği (TTB)

11:00-11:15 ARA

11:15-13:00 İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin Ekonomi Politikası

Moderatör: **Ayhan Yüksel**

Konuşmacılar:

- 6331 Sayılı Yasa: neo-liberalizmin kural-
ları - **Dr. Nail Dertli**
- Türkiye'de birikim rejimi ve İSG
Tevfik Güneş
- İşçi sağlığı ve güvenliği alanının piyasalaş-
ması ve ÖSGB'ler - **Deniz İpek**
- İş cinayetleri ve hukuksal süreçler
Av. Dr. Murat Özveri

13:00-14:00 YEMEK ARASI

14:00-15:30 İşçi Sağlığı ve Güvenliğinde Yaşanan Sorunlar ve Nedenleri

Moderatör: **Cemalettin Sağtekin**

Konuşmacılar:

- İş güvenliği uzmanlarının çalışma koşu-
ları ve iş güvencesi - **Aytekin Taşdemir**
- İşyeri hekimleri ve çalışma koşulları ve
iş güvencesi - **Dr. Celal Mestçioğlu**
- Kamuda işçi sağlığı ve iş güvenliği hiz-
metleri - **Dr. Özgür Bilek**
- Kamunun görev ve denetimlerindeki
sorunlar - **Mehmet Tekelioğlu**

15:30-15:45 ARA

15:45-17:30 Salgınlar Çağında İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği

Moderatör: **Dr. Buket Gülhan**

Konuşmacılar:

- Kapitalizm/Pandemi/İklim/Krizler işçi
sağlığı ve iş güvenliğinde neleri değişt-
tirdi? Gelecekte bizleri neler bekliyor?
Doç. Dr. Cavit Işık Yavuz
- Türkiye'de pandemi döneminde işçi
sınıfının durumu - **Deniz Beyazbulut**
- Pandemin yükü kadınların omuzunda -
Dr. Vahide Bilir
- Pandemiye sağlık emekçileri -
Eylem Kaya Eroğlu

2. GÜN - 12 KASIM 2022 CUMARTESİ

09:30-11:00 İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Alanının Gündem ve Mücadele Alanları

Moderatör: **Üzeyir Ataman**

Konuşmacılar:

- Meslek hastalıkları - **Dr. Ahmet Tellioglu**
- İş Kazaları, Yaralanmalar, Ölüm -
Beste Ardic Arslan
- Çevre/Halk/İşçi sağlığı zinciri -
Aslı Odman
- İş cinayetleri çalışma acısı -
Uğur Şahin Umman

11:00-11:15 ARA

11:15-12:45 İşçi Sağlığı ve Güvenliğinde Nasıl Bir Mücadele?

Moderatör: **Dr. Celal Emiroğlu**

Konuşmacılar:

- Gelecekte bizi bekleyen sorunlar ve nasıl
bir mücadele? - **Dr. Ertuğrul Oruç**
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği mücadelesinde
örgütlenme potansiyeli - **Dr. Ertuğrul Bilir**
- Türkiye için işçi sağlığı modeli/sistemi -
Prof. Dr. Onur Hamzaoglu
- İşçi sağlığı ve iş güvenliğinde sendikalar/-
Meslek örgütleri/Dernekler/Siyasal örgütler -
Prof. Dr. Mehmet Zencir

12:45-13:30 YEMEK ARASI

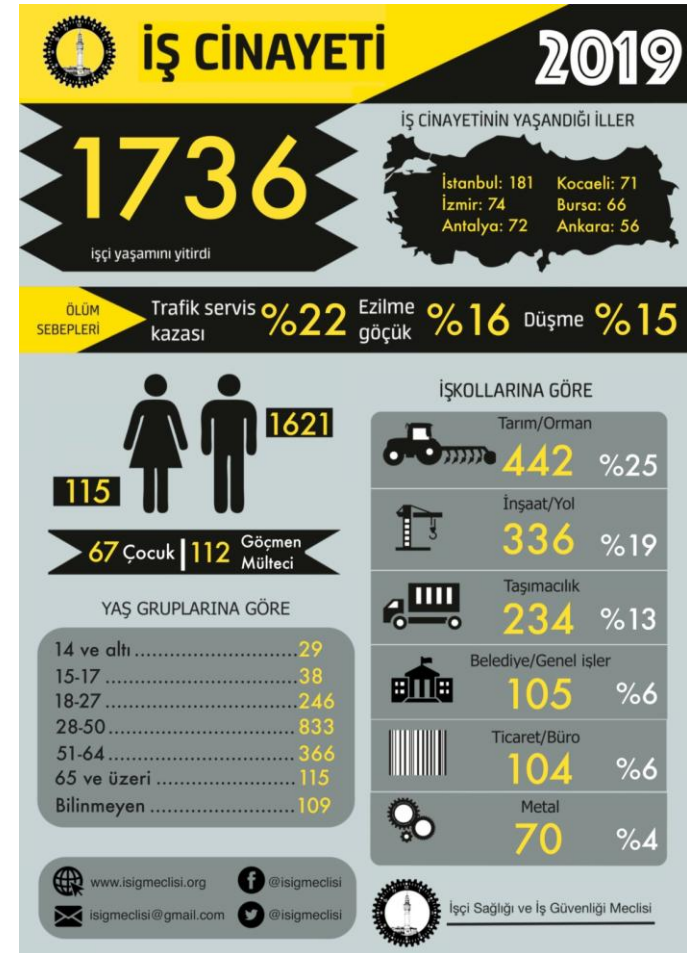
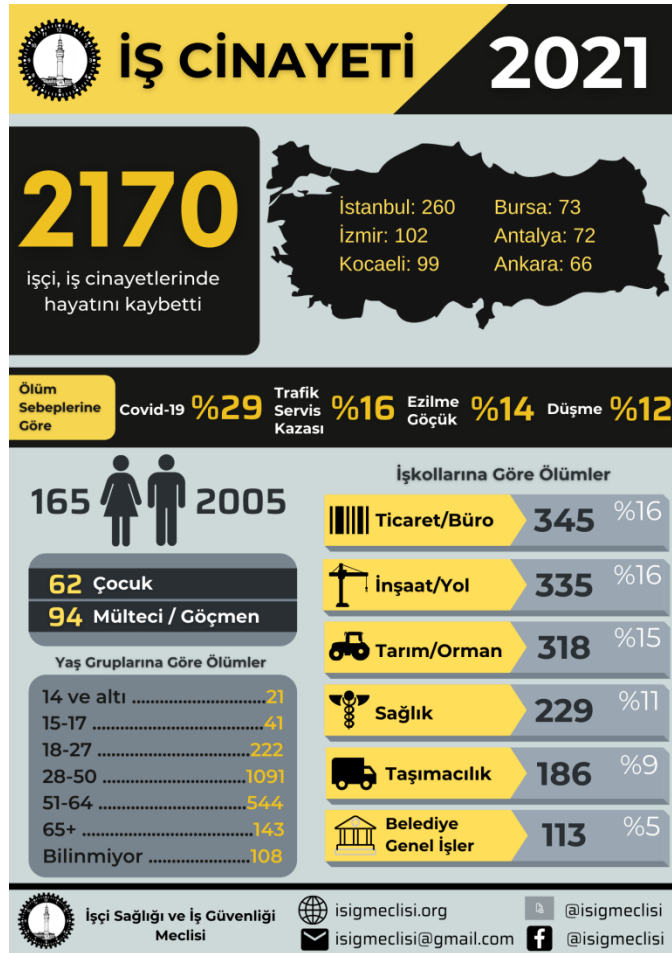
13:30-17:00 Nasıl Bir İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sistemi/modeli (FORUM)

Moderatörler:

Bedri Tekin

Dr. Metehan Akbulut

İşçi sağlığı – halk sağlığı – çevre sağlığı- yaşam zincirini kuran kayıplarımızdır:

2022 yılının ilk üç ayında iş cinayetlerinde hayatını kaybeden 347 işçiyi saygıyla anıyoruz...

İsmet Ertutan, Mustafa Dede, Ramazan Aslan, Hasan Damar, İraz Muhammed Yoldash, O.Ç., Yusuf Deveci, Emir Esnek, Muharrem Aksem, Sebahattin Bıçakçı, Bekir Bilget, Nevzat Alışık, Beyhan Güven, Recep Şibil, Osman Güngör, Hayati Ömür Ercedoğan, Faruk Yetkin, Mümin Sakin, Eshabil Keçe, Mustafa Hızır, İsa Çetinçakmak, Ercan Kala, Ahmet Şaşoğlu, Abdulkadir Onurlu, Hayri Altun, Gökhan Öztürk, Mehmet Emir, Gökhan Yıldırım, Fuat Avcı, Hacı Recep Ekin, Osman Arı, Ahmet Kuyucu, Ömer Ö., Kubilay Özkök, Mustafa Özçep, Emin Karanfil, Cemil Varol, Mustafa Kayadelen, İsa Erdem, Ümit Kurt, Kadir Ulama, Murat Bakan, Adil Dinler, Hanifi Öztürk, Mehmet Kızıldaş, Halim Kılınc, Yakup Yaşar, Ferdi Yılmaz, Abdullah Kiraz, Veysel Karadaş, Fatih Yaşar Kandemir, Serdar Köse, Kenan Okurer, Emrah Akbaş, Mehmet Nezir Demir, Hasan Taplaktepe, İbrahim Halil Kay, Jasim Waka, Uday Vehid, Majid Elseydi, Ahmed ., Muhammet Sait Datlı, Abdurrahman Hamurlu, Süleyman Baş, Sabri Sarıboğa, Alper Demirci, Suat Karslıoğlu, Ertan Erkan, Ahmet Çöl, Ferat Korkmaz, Ferit Kavas, Güngör Arslan, Ö.D., Murat Çibik, Metin Çavuş, Ersan Bocutoğlu, Sıraç Badur, Ersin Erdem, Uğur Aydın, Fatma Bıyık, Musa Öztürk, Şeyda Yazgan, Gülsüm Kuyar, Yılmaz Şahin, İsmail Karahan, Ahmet Yetiz, Neşe Gökdağ, Pınar Zeytin, Erhan Merzifon, Hasan Onur, Mevlüt Akbaba, Mustafa Kaya, Mehmet Kartal, Aydın İleri, Ertuğrul Yazıcı, Süleyman Ekici, Sinan Tutak, Özgür Pehlivan, Mesut Belhan, Gökse Nil Feyza Çanoğlu, Cem Dindar, Mustafa Pakmak, Engin Dağdelen, Durmuş Oruç, Alparslan Demiroğlu, Halit İkiz, Yasin B., Mahmut Taşkın, Yıldırım Usta, Yasin Yeşilyurt, Sinan Karakoç, Ayhan Yar, Harun Alpözen, Doğukan Akyiğit, Emrullah Erol, Rüzgâr Necat Beyhan, Murat Selvi, Şadi Yıldız, Memet Bağlars, Mahmut Eser, Erol Korkmaz, Murat Ökegil, Hakan Çimen, Arif Akça, Mehmet Çelik, Hamdullah Taner Okumuş, Ramazan Ögütcü, Faruk ., İsmail Bilara, Bahtiyar Özkan, Dursun Ali Aksu, Adalet S., Hikmet Sungur, Mücahit Tuğ, Sedat Aslan, Nuri Üstünel, İsmail Bünül, Mustafa İytil, Abdullah Koç, Necati Çelik, Hamit Bingöl, Yücel Dizman, İbrahim Öklük, Mesut Koroğlu, İkrâm Vural, Ahmet Hancar, İbrahim Önkâl, İbrahim Aymuthu, Hasan Bulut, Yüksel Eroğlu, Maşallah Öksüz, Mehmet Yılmaz, Halil İbrahim Çolak, Mustafa Sarıçiçek, Zafer Milli, Abdullah Aslan, Muhammet Cabran, Ahmet Alış, Ahmet Kartal, Niyazi Çerkeşli, Çelebi Şaban, Hasan Ramadan, Nuh Turan, İsa Demir, Nizamettin Erdem, İhsan Dayar, Hekim Gülalan, Şaban Ali Köse, Duran Temur, Yusuf Çevik, Kadir Yaşar, Diyadin Oruk, Hüseyin Hamzaoglu, Hüseyin Bıçkı, Ahmet Çolaker, Habib Sözen, Birol Doğan, Mehmet Karayiğit, Cemal Eker, Kayhan Kaplan, Feyyaz Çalış, K.K., Cengiz İnan, Semir Yasav, Muhammet Yeşil, Hamza Gönüllü, Özkan Tüzün, Erol Demir, Engin Akyol, Şükrücan Bayraktaroğlu, Hacı Mehmet Şenlenmiş, İhsan Ön, Bekir Togaç, Emir Peygami, İbrahim Akalın, Kubilay Tatlıcan, Emrah Elmas, Metin Tek, Abdulcebbar Doru, İsmail Yayla, Muharrem Durhan, Ahmet Eröz, Mehmet Acar, Hüseyin Baş, Orhan Demiraslan, Ersoy Hakyemez, Ali Osman Demirkan, Mustafa Özardıç, İsmail Acar, Ali Seydi Dinç, Adem Arslan, Mustafa Elbaş, Cengiz Söylen, İbrahim Ş., Asım Akyel, Atilla Bağceci, Memduh Çakmak, Ziya Ada, Recep Yağmur, Necati İpekçi, Stevan Kokaji, Erkin Şeydanur, Selahattin Kanay, Hüseyin Hellaç, Kader Küçüköl, Neslihan Kesim Lermi, Vedat Doğan, Namık Batay, Erol Çevik, Mehmet Algül, Fethi Ahmet Balkaya, Mukadder Balkın, Hüseyin Akar, Nizamettin Kaplan, Sakıp Kılınc, Erkan Öntürk, Arif Can, Rahmi Aydın, Soner Şimşek, Şadan Kara, Wendri ., Yücel Ulaşkın, Selçuk Elibol, Recep Kaya, Yılmaz Kaplan, Onur Bozlak, Murat Unay, Yasemin Gül Gelgeç, İsmail Birincioglu, Fatma Kurt, Ahmet Rüştü Uluer, Bektaş Uçaravcı, Şaban Demirtaş, Nurcan Kahraman, Büşra Hamamcı, Yücel Karadeniz, Sami Ofraz, Vahdettin Boğadur, Murat Özcan, Ceylan Öner, Saadet Aksoy, Rahmi Köksal, Ali Kurt, Zehra Öztürk, Şahin Salman, Beyza Nur Babacan, Sezai Kılkal, Ömür Erez, Nuray Sevim, Yeliz Günay, Abdullah Ceylan, Ahmet Karasu, Okan Öztürk, Ergün Kalka, Ahmet Şahin, Güney Sarıkaya, Ali Diyapoğlu, Ahmet Rüştü Bayar, Bahadırhan Bıyıklı, Umair Ahmad, Necati Yasin Batır, Edanur Demir, Fırat Diri, Zafer Maral, Ünsal İ., Velit Barman, Şükrü Yiğit, Erdal Yetiş, Mehmet Ali Kurtoğlu, Mehmet Keskin, Nuri Emiroğlu, Eyüp Saz, Ahmet Balıkcı, Bayram Kaymaz, Seyit Ahmet Aksu, Cihat Özoğlu, Ahmet Yaşar Demirağ, Kerim Karbeyaz, Aydın Çakar, Şerife Altun, Aysen Negüzel, Recep Özel, Recep Dağlı, Hasan Eltürk, Hakan Harmanda, Rozay Babakulyyeva, Fırat Köksal, Halil Kapan, Nurseven Baştürk, Mehmet Gül, Cengizhan Tetikışçı, Salih Demirkaya, Hıdır Ayyüzen, Ali Şahin, Salih Şentürk, Ari Şen, Sinan Üçek, İsmail Kaya, Sinan Amil, Aydın Doğru, Yunus Akşit, Bülent Yenimol, Necip Uçar, Tolga Çıkrıkçıoğlu, Yasin Sezgin, Şahin Sesli, Ramazan Çalışkan, Şaban İmanlı, Harun Yılmaz, Gürhüz Bozkurt, Ahmet Çetin Genç, Murat Özcan, Yalçın Çakar, Yusuf Kurtay, Murat Güllü, Abdülhamit Aykut,

enkazbilim – kayıpveri: bir ‘varlık’ mücadelesi; mekansal ve hikayesel

- Kayıt etmek, ‘ölü canlar saymak saymak’ (SGK vs. İSİG Meclisinin işi!), tazmin etmek, ceza hukuku arenasına getirebilmek, anmak, kolektif yas (İş Cinayetlerinde Yakınlarını Kaybeden Adalet Arayan İşçi Aileleri, kolektif adalet talebi, kamusal alana –mükerreren- işlemek (nöbetler, dava duruşma rutini, İş Cinayetleri Almanakları, tekrar)
- Makro, anonim, uzamsal olmayan, isig alanının öznesini nesneleştiren iktidar karşısında, uzamsal/mekansal, iletişimsel bir alternatif güç kurma çabası...

‘zamana yayılan iş cinayetleri’: sıfırlanan meslek hastalıkları

- Güçlülerin Suçları, (#CrimesofthePowerful) yavaş suçlar:
iş ‘kazaları’ sonucu işçinin / çalışanın ölümü **VS** meslek hastalıkları sonucu işçinin / çalışanın ölümü (illiyet bağıını tespit yükümlülüğü zayıfın sırtına yüklendiğinde ‘**şüphe prensibinden**’ yararlanan güçlüler!)
- **İsnat edilebilirlik** konusunun (devlet tarafından yavaş suçları çerçeveselendirilen, ‘fasilite’ edilen, fail ‘tüzel kişilik’ şirketler cephesindeki öznel boyutu bulandıran ‘nesnel iş organizasyonunun’ kasıt boyutu: Tüzel Kişiliğin öznelliği ve kastını nereden okuyabiliyoruz?)
- **Yasa konuşuyor bile olsak, mücadelenin odağına devleti değil şirketleri ve mekansal/örgütsel ağlarını koymak gerekiyor**

- **Sorularımızın ve adaletini talep ettiğimiz suç isnadının sayısal boyutu:** Sıfır sicile karşı ‘gerçekte’ canını çalışırken, çalışma kaynaklı veren her sene en az 15 bin 20 bin işçi, mesleki kaynaklı hastalığa kapılan her sene 200-300bin işçi...
- Unutma-hatırlama ‘kısa devreleri’ ve yaşanırken yazılan tarih: Yeşile, pembeye, nadiren de ‘ala’ boyama şirket politikaları, PR/Halkla İlişkiler ve KSS ile işlenmesi zamana ve mekana yayılırken, kültür/sanat/proje endüstrisi üzerinden kısa devre yaptırılan zincir: #ŞirketSuçları siliniyor.

**DÖNELİM TEKRAR 'BEDENE':
ENKAZBİLİM, NEYİN BİLGİSİ, NEYİ
DÖNÜŞTÜREBİLİR?**

Tekrar, Ana Çerçeve

“Sermaye birikim sürecinin, üretim araçları belli, toprak/doğa, emek, makineler. Canlı emeği, yani bütünsel olarak çalışan insanı alıyor, çalıştığı sürede ürettiğiyle bir kısmını, ölü emek, yani metalar ve yeni üretim araçları, makineler haline getiriyor.

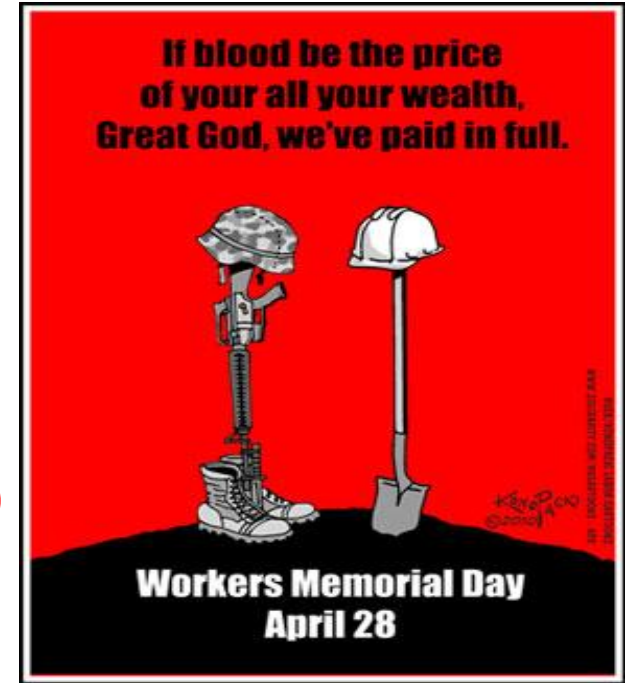
İkinci sürece kattığı, üretim aracı haline getirdiği ise, hammaddeye, enerjiye, kaynağa çevirdiği çevre, doğa, toprak, su, hava... Dünyada var olan maddelerin hammaddeye, madenlere, enerjiye dönüştürülmesi için pek çok kimyasal ve fiziksel süreçler mühendislik vesilesi ile geliştirilmiş.

Bu araçlar, kompleks ara süreçler aklımızı karıştırırsa da, sermaye birikim sürecinde emek ve doğayı ortaklaştıran kaynağa çevirme, bunu yapmak için de “canını/canlısını ölçme, biçme, tasnif etme, sayma, sonunda araç ve ölü hale getirme”dir. “[\(El Yazmaları I, 24 Eylül 2021\)](#)

Kapitalizmin ikiz sınırları olarak ‘üretim faktörleri’ emek ve doğa!

- Bütünsel insan ve ekosistemi, ‘emek’ ve ‘kaynağa’ dönüştürülen sermaye birikim süreci;
- Kapitalist üretim sürecinde gerekli olduğu sürece ‘canlı’ tutulan emek ve doğal kaynakların karşısında BÜTÜNSEL YAŞAM DÖNGÜSÜ;
- *Biyopolitika ve Nekropolitika/Tanatopolitika* el ele;
- Yağmacı, sömürü, söküp çıkarıcı, yırtıcı kapitalizmin ‘sürdürülebilirliği’

Emekçinin bedeni ve kayıp/kıyım/enkaz merkezli bakış bize ne sağlar: Kapitalizmin doğal işleyişinin doğallığını yırtıp atmak?

- Ölümleri doğallaştıran, maliyet hesap etme politikasının, ikame edilebilirlik sanrısının, sayıya çevirme ideolojisinin havını tersine taramak
- Ölümlerin ve oluştuğu ilişkilerin arkasındaki failleri, ilişkileri, bağlantıları (zamansal ve mekansal olarak) tahayyül edilebilmek: 'Buzdağının ucu' teşbihi...
- Daha zor tahayyül edilen/aktarılabilen ve kanıtlanabilen ('Yavaş Suçlar') bütünsel türlerin yok oluşu / ekolojik yıkımı 'hissettirebilmek': Halata asılmak!

‘işaret fişegi’ olarak işçinin ölümü

- İş cinayetleriyle birikim rejiminin , Çevre Katliamının Yeni Dönemine Dair de Bir İşaret Fişegidir! *(Marmara Denizi ‘ölmeden önce’ ölenler: Dilovası, Ergene, Bursa, Bandırma fabrika, enerji, tarım işçileri...)*
- İşçinin bedeni, yaklaşan çevre felaketinin ‘alametidir’! (Türcü/insanı, insanın da ‘işçi haline getirilmişini’ gören sistemin Kıyım, Yıkım ve Felaketin aynasını tutmak için bu bedenin kaybına bakmalı! Ekokırımın “madenci kanaryaları”)
- işçi sağlığı, çevre sağlığının izleğidir!

- Kapitalizm, suçlarının izinin üstünü örter, “Güçlülerin yavaş suçları” suç kapsamı dışında ‘tanımlanır.
- ‘İşaret fişegi’ olarak çalışan insanın bedenine bakmak bu tanımları (Kalkınma ve Kırım Partisi! Büyümenin Gerçek, Tazmin Edilemez Bedeli!) sarsıcı güce sahiptir.

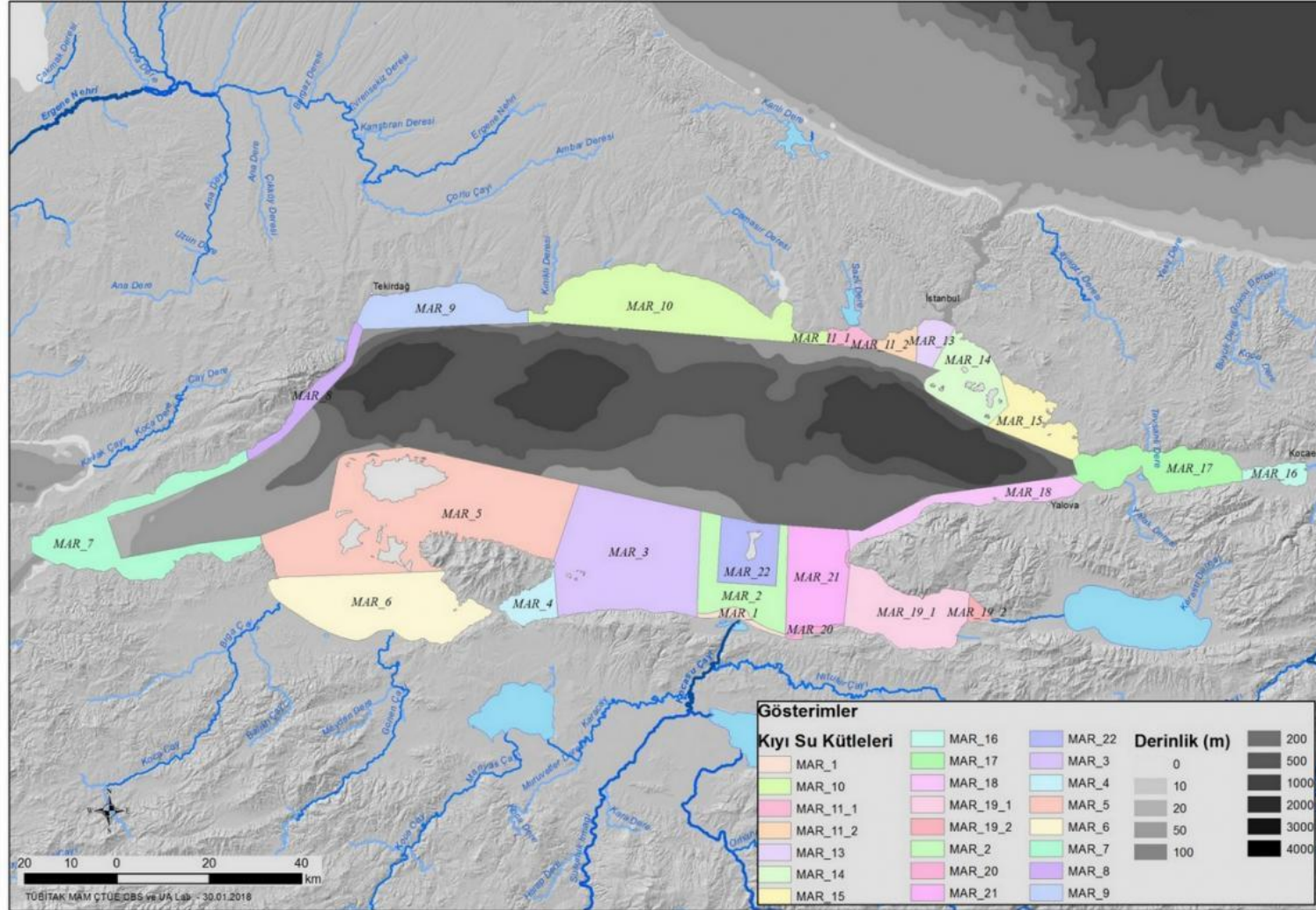
EMEKOLOJİ mücadelesinin coğrafyamızdaki zeminlerine örnekler...

- Asbest ve kentsel dönüşüm/deprem öncesi ve sonrası; asbest içerikli yeni maden alanlarında işçi/halk/çevre sağlığı, asbestli üretim yapmış depo, tersane, fabrikalardaki işçilerin hastalıklarının tanısı, “anayurdun dört bir yanını saran asbestli su borularının söküm aşamasındaki bütüncül riskler
- Gemi Söküm: Aliğa Büyük Havzası: Gemi sökümün endüstrisi, kimin için kirli, ‘kalkınma’ ve ‘akredite AB gemi söküm listesi’ kisvesi altındaki tehlikeli gemi akımını nasıl yavaşlatabiliriz?
- GIDA: Zehirsiz Sofralar, tarım ilaçları ve azotlu gübrelerle hastalanmamış çiftçi ve tarım işçilerin bedeninden geçer!

EMEKOLOJİ mücadelesinin coğrafyamızdaki zeminlerine örnekler...

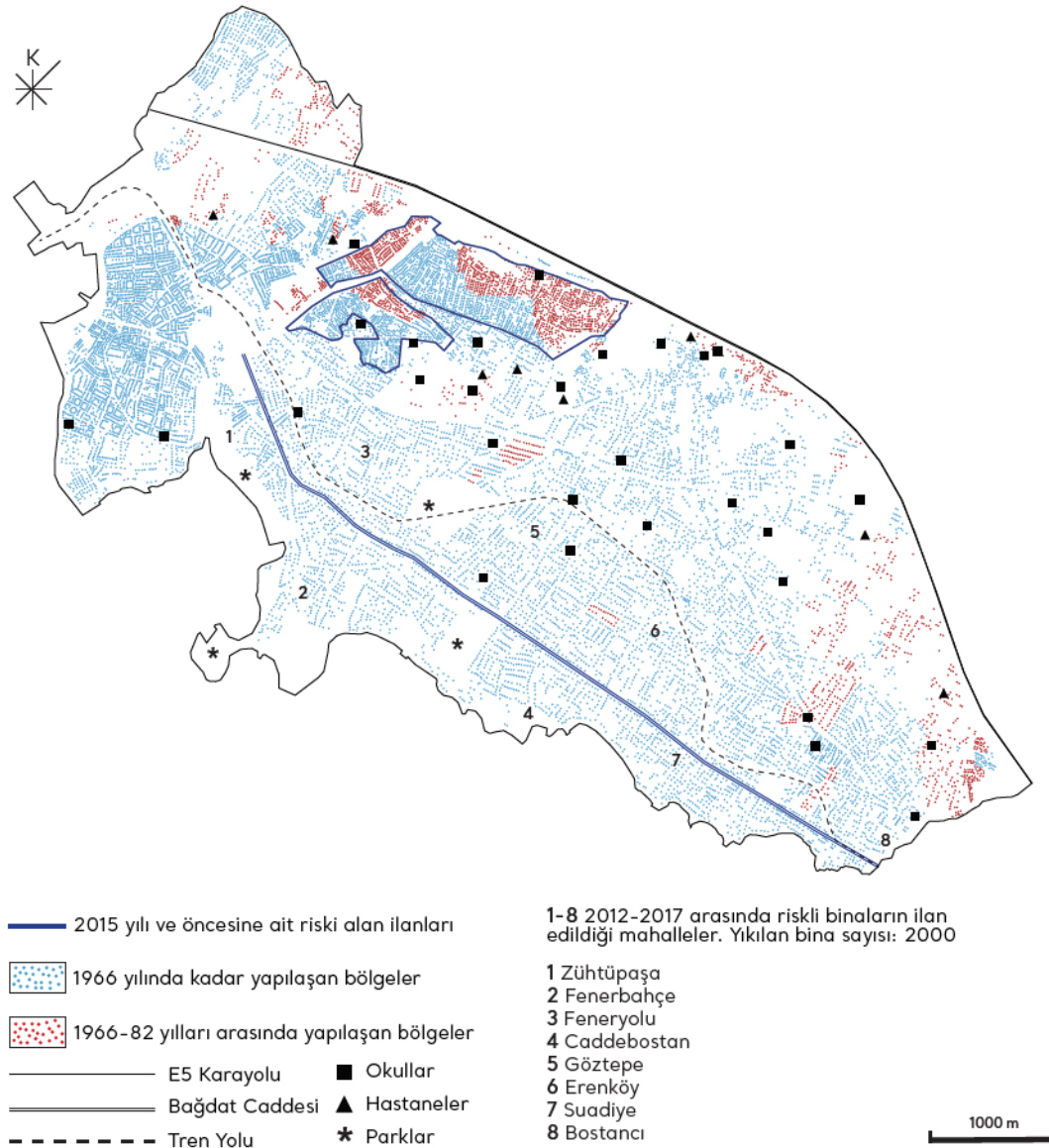
- KURŞUN: 0-14 yaşındaki 19 milyon çocuğun 6,3 milyonu kurşun zehirlenmesi yaşıyor (zehirli gıda zinciri, tarım havzalarındaki hurda metal fabrikaları filtreleri, metalurji, boya sanayi)
- Bir nesilde çiftçilikten, maden işçiliğine veya sera işçiliğinin geçişte emekçinin bedenine, toprağa, ağaca, suya, havaya olanlar arasındaki paralellikler! [Kömür Senesi, Ölüm Senesi!]
- Geri Dönüşüm Fabrikalarında yangınlar, iş cinayetleri ve ‘yeni’ hurda metal ve plastik ithalatı sektörü ;
- Maden Sahalarında (asbest içerikli bölgelerde!) patlama sonucunda işlem sırasında ve atık havuzlarına savrulan toksik suların/asbestin/tozların işçiye, köylüye, meskuna, bitkiye, hayvana duhul eden cari ve gelecek felaket;
- ...

I. Örnek: Büyük Kadavrayı oluşturan Kadavralarımız...: Marmara Denizi'nin Bedeninin 'Şaşırtan' Müsilajlı Ölümünün Öncülü, Karada On binlerce 'Doğallaştırılmış' Ölü Canlar...

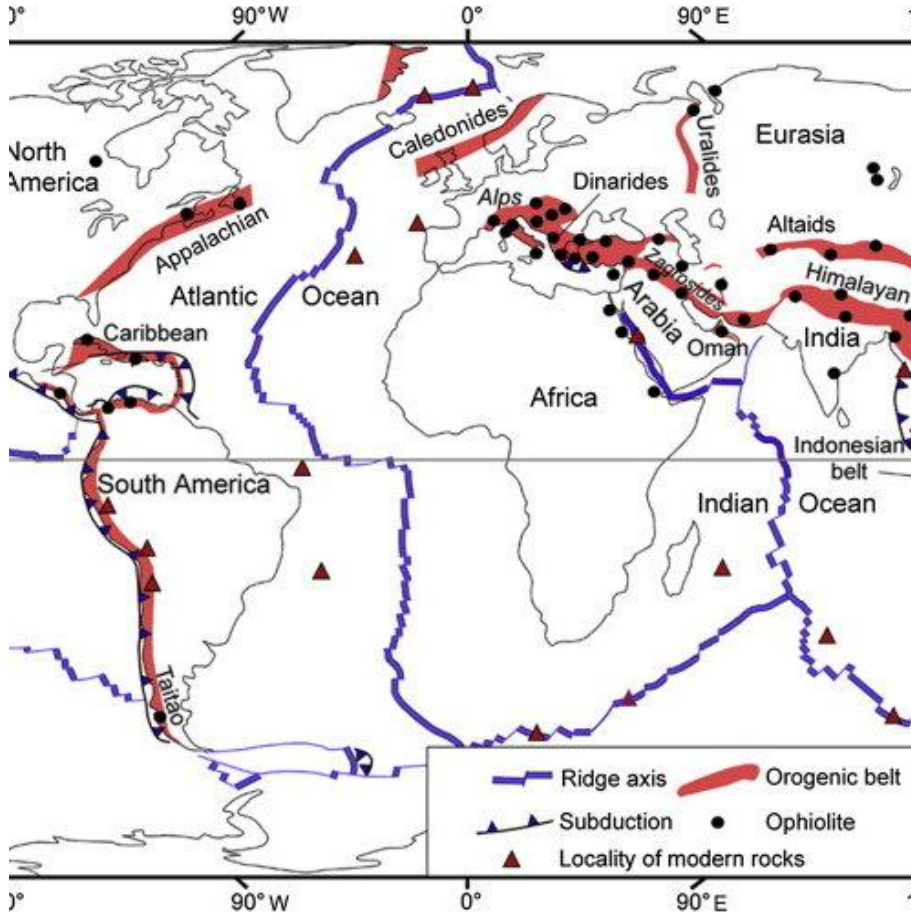
KADIKÖY

M	A	D	MEKANDA ADAMET CERNETI	CENTER FOR SPECIAL JUSTICE
----------	----------	----------	------------------------------	-------------------------------------

II. Örnek: Asbestli lif salınımı – müstakbel ve cari kanser ‘salgını’? Sırf Aliğa’nın ve Sao Paulo Uçak gemisi ile ‘ithal’ edilcek bir sorun mu?

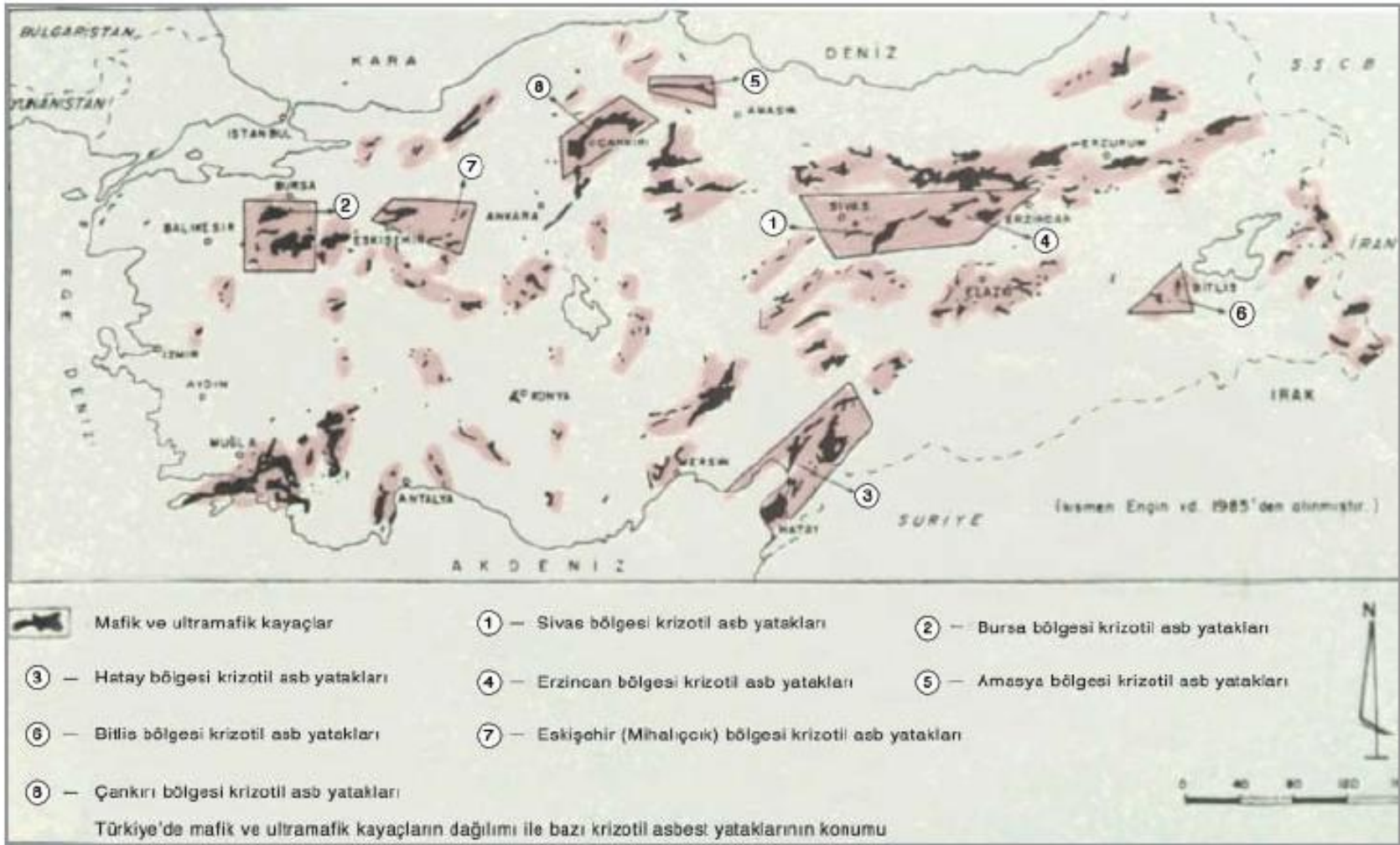
potansiyel olarak felaket tehdidi arz eden kanserojen
liflerin yatağı ofiyolit kayaçları içeren bölgelerde artan
maden faaliyeti

Bunların içine gömülü,
içinden çıkarılan
dolomit, mermer,
kömür, bakır, altın, bor,
süngertaşı...madenleri

Kaynak: [Mustafa Bayram 2013](#):

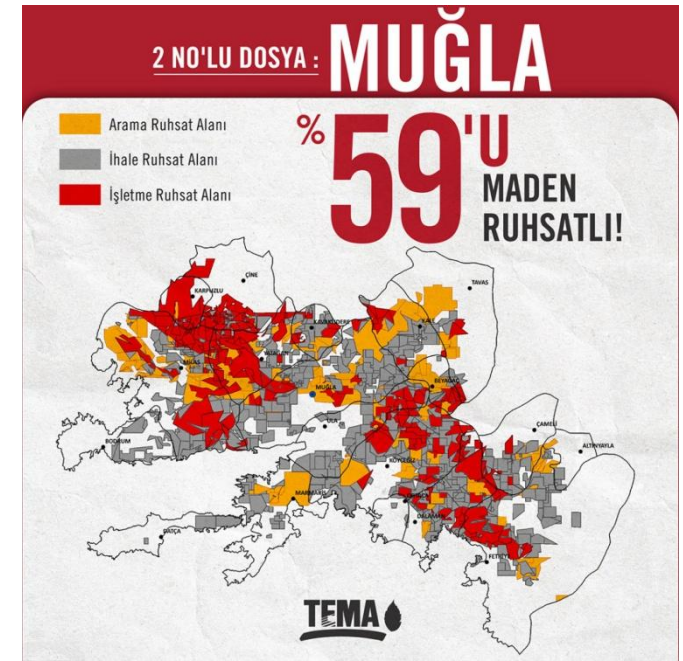
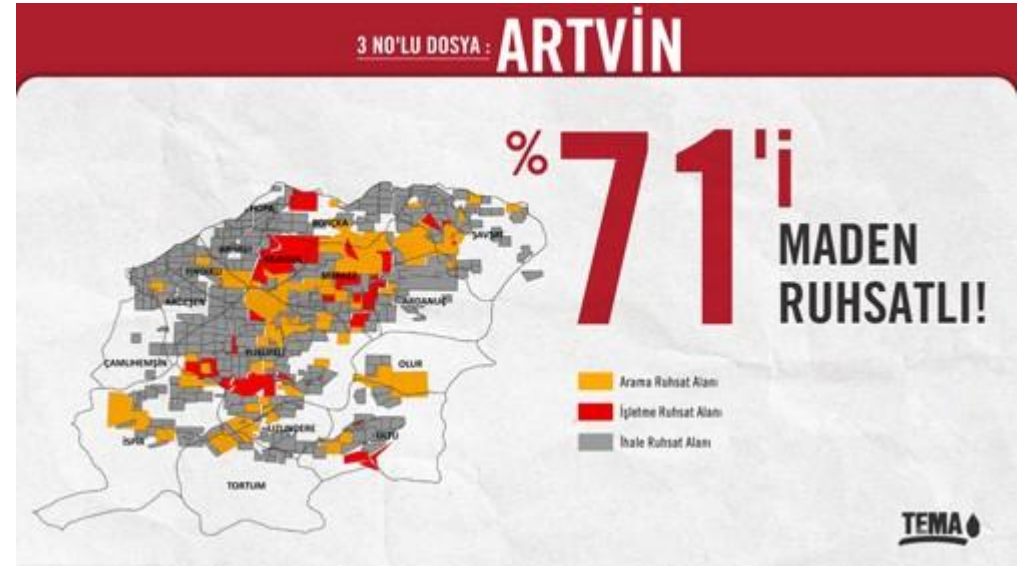
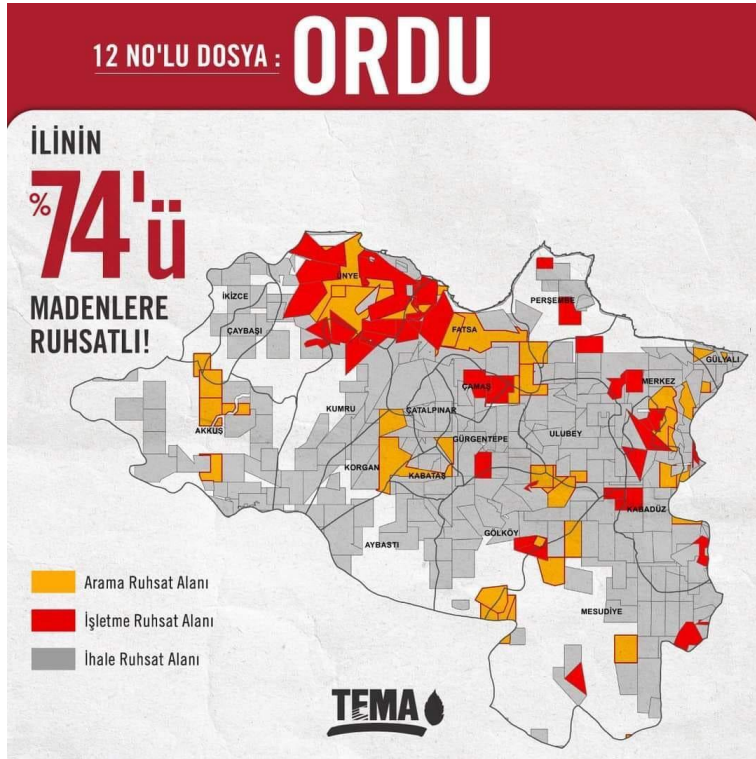
Ofiyolit içeren
bölgelerin
jeolojik dağılımı

Şekil 1. Türkiye'deki asbestli alanları gösteren genel harita (1).

Kaynak: [Eşref Atabey 2015](#): Türkiye'de asbest minerali doğal olarak bulunan bölgeler: **(+MADEN OCAKLARI)**

III. Örnek: Yeni maden ruhsat ve sahaları, iş cinayetleri ve yeni ekokırım havzaları

IV. Örnek: Plastiđi ithal etmek, ölümlü ithal etmek: Kayışlara bedenini kaptıran geri dönüşüm işçileri, mikroplastik ve sair toksiklere boğulan su, toprak

Plastik ve Geri Dönüşüm Fabrika Yangınları
674 Tweet

Takip ediliyor

Plastik ve Geri Dönüşüm Fabrika Yangınları
@geridonusyangin

Bu hesap Türkiye'deki [#plastik](#) ve [#geridönüşüm](#) yangınlarını belgelemek amacıyla gönüllü kurulmuştur ve Mikroplastik Araştırma Grubuyla resmi bir bağı yoktur!

 Haziran 2021 tarihinde katıldı

89 Takip edilen **256** Takipçi

V. Örnek:

Aliğa'daki gemi sökümün yerel, Ege Havzası'ndaki, ulusal , ve küresel etkileri potansiyel dayanışma vakası ['Dış Mitraklı' #SaoPaulo Gemisine sığan 'yerli ve milli' kadim kıyım unsurları:]

TO: TÜRKİYE CUMHURİYETİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278
Çankaya / Ankara - Turkey

CC: BREZİLYA SAVUNMA BAKANLIĞI
Esplanada dos Ministérios Bl. Q
Brasília - DF - CEP: 70049-900 - Brazil

BREZİLYA ÇEVRE BAKANLIĞI
Esplanada dos Ministérios, Bl. B
Brasília - DF - CEP 70068-900 - Brazil

FRANSA SİLAHLI KUVVETLER BAKANLIĞI
Hôtel de Brienne 14, rue Saint-Dominique
75007 Paris - France

AVRUPA KOMİSYONU
ÇEVRE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
DÖNGÜSEL EKONOMİ VE YEŞİL BÜYÜME - ATIK YÖNETİMİ VE İKİNCİL M
Avenue de Beaulieu 9 / Beaulieu-laan 9
1160 Brussels - Belgium

KONU: Uçak Gemisi São Paulo'nun Sökümü Hakkında

Nitekim Bakanlığınız 20 Mayıs 2021'de TMBB'de verilen bir soru önergesine cevap verirken Aliğa'da son beş yılda 714 geminin söküldüğünü ve bunun sonucunda yaklaşık 250 tonu asbest olmak üzere, 74.325 ton tehlikeli atık bertaraf edildiğini belirtti. Bu dönemde Aliğa'daki tersanelerde - hepsinin büyük miktarlarda asbestle kontamine malzeme içermesi beklenen- çok sayıda askeri gemi, petrol ve gaz üniteleri ve Akdeniz'de faaliyet gösteren eski tip RoRo/yolcu gemileri de söküldüğü göz önüne alındığında, zikredilen asbest miktarı büyük ölçüde hafife alınmış ve gerçek-dışı görünüyor.

Özetle, Gemi Sökme Platformu STK'sı (NGO Shipbreaking Platform), Basel Eylem Ağı (BAN), BAN Asbest Fransa Asbestin Yasaklanması Ağı (Ban Asbestos France , Uluslararası Asbestin Yasaklanması Sekreterliği (IBAS) ve Brezilya ABREA (Brezilya Asbeste Maruz Kalanlar Ağı), daha önce hem Brezilyalı hem de Fransız yetkilileri bu yüksek oranda toksik askeri geminin sökülme süreci ile bağlantılı yasal, ekolojik ve sağlık riskleri konusunda uyarıştı. Halen, gemi geri dönüşüm işlemimin yalnızca AB Gemi Söküm Listesindeki tesislerde yapılması gerektiği fikrini, bu listenin OECD ülkelerinde incelenmiş ve onaylanmış sahil dışında söküm operasyonlarıyla sınırlı olması nedeniyle- destekliyoruz. Ancak, bu vakada da gördüğümüz gibi geri dönüşüm için yükümlülükleri yerine getiren, çevreye duyarlı bir ithalatın sağlanması için ilgili tek kriter AB Listesi değildir. AB listesinde yer alan bir tesisin kullanılmasına ek olarak, São Paulo'nun ihracat ve ithalatından önce aşağıdakiler temin edilmelidir:

Üretici Rehberi

zehirsiz sofralar

VI. Örnek: ‘Gıda güvenliği’ gıdanın kendisinden ÇOK, çiftçinin, köylünün, mevsimlik tarım işçisinin, sera işçisinin bedeninde ilk izini bırakan toksiklerin hava, su, toprakta bıraktığı izler ile ilgilidir...

#BülentŞık
Halk Sağlığı
Davası

VII: Örnek: Pandemi, kimin bedeninde oluştu, kimlerin bedenine musallat oldu?

Covid-19 pandemisi, bize yeni emek rejiminin yeni çevre rejimiyle ve ekolojik sınırlarla beraber düşünülmesini dayatıyor. Bu ikisini beraber analiz edecek araçlardan büyük ölçüde mahrumuz esasında. Sadece politikada, sosyal hareketlerde, emek hareketlerinde, çevre hareketlerinde değil, bilimde de...

Kırmamız gereken iki rutin 1: Emek alanı

1. İstihdam ve ekonomi odaklı, işyeri odaklı bile olmayan ekonomik haklar odaklı veya üst ölçek siyasi sendikacılık karşısında **işyeri + yaşam alanlarını beraber ele alan yaşam/mekan odaklı** bir gündem ve emek örgütlenme pratiği :
 - **Meslek hastalığına** yol açan üretim süreç, malzeme ve çevresel faktörlerin ve failerin tespiti, (işyerinde, hastanelerde, ölüm kayıtlarında, mahkemelerde...)
 - Her emek ve meslek örgütünün kendi işkolu/alanının işçi/çalışan sağlığı verisini tutması, meslek hastalığı emsal davasını götürmesi ve somut iş politikaları olması gerekiyor: (BMİS: iyi ve sanırım tek örnek)

- İşçinin ailesi ile sağlıklı gıdaya erişimi bir isig konusudur: ve çocuklara taşınan sorumluluklar /NESİL ADALETİ – ÇEVRE ADALETİ (sendika ile ‘türetici’ gıda topluluklarının –aracısız- bağ kurması da dahil –gıda fiyat enflasyonunun kıtlık/susuzluk/ekokırım/kriz ile uçması!)
- Borçlanma ve aşırı çalışma kışkacında emek ve ruhsallık, iş organizasyonun ruhsal boyutuna dair örgütlenme bilgisi, davalar, işyeri intiharları mücadele alanı (France Télécom iyi örneği)

- Kısa vadede, hukuku da kullanarak ‘kampanya’ mantığı ile somut dönüşüm alanları: ‘iskele’ kampanyası,
- Asbestli söküm furyasında, inşaat, nakliyat işçileri ile kentlilerin ortak sorunu, asbestli kamu binaları sorunu: emsal bir mücadeleye ihtiyaç var
- Çiftçi/köylülerin hastalıkları, besin zinciri zehirlenmesinin emaresi olarak tanı ve belli tarım ilaçlarının yasaklanmasını sağlamak
- Büyük sanayi felaketleri senaryoları, kampanyaları hk. ortak çalışmak
- İklim değişikliğini, ısı stresi üzerinden isig alanı olarak kabul ettirmek

Kırmamız gereken iki rutin 2:

Ekoloji alanı

2. Çevre alanının, şirketlerin KSS/Kamusal Sosyal Sorumluluk ve PR/Halkla İlişkiler - İmaj faaliyeti olmaktan çıkarmak, sonuçlarından önce üretim süreçleri ile ilişki kurmak
- Muhalif konfederasyonların, odaların başta olmak üzere çevre ve emek örgütlenmelerinin ‘**ortak basın açıklaması**’ **soyutluğundaki yüzeysel yanyanalığı yerine**, ortak bilgi/mücadele birikiminin somut sorunlar etrafında mobilize edildiği küçük, içe dönük gündemler (mücadelenin yerel/mekansal bilgisi ile bilginin mücadelesinin buluşması!),
- ‘**WATCHDOG**’ (Yangın Kulesi!) cinsi tematik çalışma grupları ...(Uluslararası Ceza Hukuku “ekokırım” suçu tanımlanması süreci, Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri”, IFA/Küresel Çerçeve Anlaşmaları, Küresel Tedarik zincirleri, ‘yeşil tahviller’ için küresel kredi alan şirketler, Business Watch/Şirket Takibi ...)

Bunun için de zaman optik ayarı yapalım! Şimdinin Zamanına ve Felaketine bakmak için mercek ayarı!

- Mücadele gündemi (sorunsalı formüle et!)
- Mücadele ağının içeriği (Check-listesi hazırla)
- Mücadele takvimi ve işbölümü
- Mücadele kazanımları kısa-orta vadede
- Bilgi zemini, bilgi ortaklaştırması, hukuki, sokak mücadelesi ve iletişim hattı (mücadele basın açıklaması, soyutlanmış araştırma veya sosyal medya kampanyası üzerinden mayalanamaz!)

Emek, ekoloji, yaşam: suyun üç hali

- İpin ucuna somut olarak bir yerden asılınca, bu üç alanın da birbirine bağlı olduğunu görüyoruz
- Demek ki asılmak lazım!
- Somut, nokta atış, yer-el örgütlenmeye BAŞLAMAK...
- Sadece birbirimize felaketleri anlatmak değil...
- Panel, sempozyum, konferans, çalıştay kürsü/oturan ayrımı ile değil bir yuvarlak masa, bir çayırda çimen üstünde beraber daire içinde oturup bir iş üzerinde buluşmak, kılavuz ile, takvim ile, gündem ile, haritalama ile, örgütlenme mühendisliği yapmak...